

3 ЛЕТИОНУ

БЕЗСМЕРТНИХ

Управління культури Полтавської
обласної державної адміністрації

Обласна бібліотека для
юнацтва ім. Олеси Гончарої

З ЛЕГІОНУ БЕЗСМЕРТНИХ

*Сценарій поетичного альбому, присвяченого
110-й річниці від дня народження Олени Теліги*

84.4Укрб
З-11

Автор-укладач: *Варвара Василівна Потуремець*

З легіону безсмертних: сценарій поетичного альбому, присвяченого 110-й річниці від дня народження Олени Теліги / обл. бібліотека для юнацтва ім. Олесь Гончара, автор-укладач В. В. Потуремець. – Полтава, 2015. – 16 с.

Цей сценарій присвячений видатній патріотці, поетесі, публіцисту, борцеві за свободу України Олені Телізі. Її життя є прикладом для наслідування прийдешнім поколінням.

Адресується бібліотечним працівникам, котрі працюють з молоддю.

Олена Теліга – талановита українська поетеса й публіцистка, громадська діячка, палка патріотка, розстріляна гестапівцями в Бабиному Яру, - поступово займає належне їй місце серед національних героїв і визначних діячів культури України. Ім'я Олени Теліги повернулося в Україну після довгих років забуття на рідній землі, яку вона так палко любила, про повернення на яку мріяла у вимушеній еміграції, за визволення якої від будь-яких окупантів готова була віддати і віддала своє життя.

Ім'я Олени Теліги вперше з'явилося на сторінках преси в Україні лише тоді, коли комуністична ідеологія дала відчутну тріщину і захиталися підвалини, на яких трималася ця величезна імперія.

Поглибленню знань молоді про життєвий і творчий шлях поетеси, виховання почуття патріотизму, мужності, національної самосвідомості будуть сприяти як наочні так і масові форми роботи бібліотечних закладів.

Пропонуємо вашій увазі сценарій одного з таких заходів – поетичного альбому **«З легіону безсмертних»**.

В приміщенні, де буде проходити захід, слід розмістити портрет поетеси у вишитому рушнику, вислови відомих людей про неї, рекомендуємо використати фрагменти з документального фільму «Приватний лист світові. Олена Теліга» (режисер І. Шатохін, сценарій Теодозії Зарівни), оформити виставку-персоналію **«Олена Теліга: честь і символ нації»**.

Цитата: *«З'явилася вона, спалахнула і згоріла на тяжкім та сірім, потім криваво-червонім небі війни й революції, неначе блискуча зізда, лишаючи, хоч згасла фізично, яскраве світло по собі, яке палахкотитиме нащадкам»*

Дм. Донцов

Розділи:

1 розділ: Героїня національного визволення.

2 розділ: Поетеса з легіону безсмертних.

3 розділ: Разом – у любові, праці й смерті.

В поетичному альбомі беруть участь двоє ведучих і двоє читців.

Перший читець: «Моя душа і по темнім трунку

*Не хоче слухатись порад
І знову радісно і струнко
Біжить під вітер і під град.*

*Щоб заховавши мудрий досвід
У скриньці без ключа і дна,
Знов зустрічати сірий розсвіт
Вогнем отрути чи вина.*

*Щоб у власній вірі непохитній
Палить лампаду в чорну ніч
І йти крізь січні в теплі квітні,
Крізь біль розлук – у радість стріч.*

«Моя душа й по темнім трунку»

Перший ведучий: В цих рядках вся Олена Теліга, яка бігла, не боячись ніяких перешкод, в Україну, щоб виборювати її незалежність, незважаючи ні на що. Якою була ця жінка? Її знайомі зазначали, що в ній на диво поєднувались жіноча врода й духовне багатство. Витончена, аристократична, вона зачаровувала всіх і своєю зовнішністю, і блискучим розумом, і жагою знань, і працьовитістю. Життєрадісна, дотепна, щедра на усмішку, Олена легко ставала душею найдобірного товариства.

Другий ведучий: Олена Теліга народилася **21 липня 1906 року**. Імперський Санкт-Петербург став містом її дитинства і юності. Олена походила з української родини. Її батько - Іван Шовгенів, родом із околиць степового Слов'янська, був інтелігентною й освіченою людиною. За фахом - інженер, спеціаліст з гідротехніки.

Мати - родом з Поділля. Чуйна і добра жінка. В родині Шовгенівих панувала російська мова. І хоч батьки ніколи не цуралися свого українського походження, цей факт мав свій вплив на формування світогляду майбутньої поетки.

Перший ведучий: Дитинство Олени було доволі безтурботним. Батьки жили заможнo, а тому діти: Олена і двоє старших братів мали все необхідне, щоб здобути добре виховання й освіту.

Культурне середовище, читання книжок, відвідування театрів спонукало дівчину взятися за перо. Правда, перші спроби були незграбними й про них пізніше О.Теліга говорила лише жартома.

Перед революційними подіями 1917 року інженера Івана Шовгеніва запрошують на роботу до Києва. Він стає професором Київської політехніки. До Києва перебирається Олена й опановує науку в одній із гімназій столиці.

Другий ведучий: Загалом кийвське життя дуже відрізнялося від петербурзького. Передовсім у Києві Шовгенівих застала українська революція. Вперше у двадцятому столітті постала Українська держава. Шовгеніви приєднуються до активного українства. Так, Іван Шовгенів стає міністром уряду Української Народної Республіки (УНР). Старший брат Сергій - вояком армії УНР.

Як відомо, доба УНР була недовгою. Після поразки української державності батько і старший брат змушені були податися на еміграцію. Олена разом з матір'ю і молодшим братом залишаються в окупованому більшовиками Києві.

Невдовзі приходить голод і розруха. До значних матеріальних нестатків додається постійне цькування. На Олені міцно закріпився ярлик "петлюрівки". Дуже скоро мати Олени зрозуміла, що в умовах радянської влади вона не зможе дати дітям не лише доброї освіти, але й зберегти їхнє життя.

Перший ведучий: Донька міністра УНР зазнала «ходіння по муках», як і більшість заможних її сучасників під час революції.

Другий читець: «В літі я сапала і полола цілі довгі і пекучі дні на комуністичних огородах, щоб прогледувати себе і додому принести якийсь пайок. Я була маленька, ще й слабенька, і мені було тяжко «гнати рядки» наряду з бабами, які були призвичаєні до такої роботи. Доглядачі кричали на мене немилосердно, а я старалася, що є сили, щоб тільки мене не вигнали. Це було декілька верств від Києва».

Перший ведучий: Навесні 1922 року мати з дітьми покидає Україну. Дорога на Захід була важкою, сповненою великих небезпек, але саме в дорозі, Олена по-справжньому пізнавала Україну і її народ.

Шлях пролягав через Вінницю, де червоноармійці затримують і на деякий час заарештовують втікачів. Потім - Кам'янець-Подільський, далі довга дорога, перехід кордону й Олена опиняється в польському містечку Тирнові, де на той час вже було чимало інтернованих вояків Української Армії. Олена чи не вперше отак зблизька побачила людей, які зі зброєю в руках воювали за Україну. Зустріч з батьком принесла щасливі хвилини радощів, які так доречні були після важкої і небезпечної подорожі.

Другий ведучий: Родина Шовгенівих разом з Оленою перебирається до Чехословаччини у Подєбради. Там батько Олени дістає призначення ректора Української Господарської Академії, а сама Олена навчається на історико-

філологічному факультеті Українського Педагогічного інституту ім. М. Драгоманова в Празі.

Саме цей період життя Олени надзвичайно цікавий, сповнений різноманітних знайомств і зустрічей. Тут поступово почало кристалізуватися її українське «я». В Празі вона близько познайомилась із Н. Лівицькою-Холодною, Ю. Дараганом, Є. Маланюком, Л. Мосендзом, О. Ольжичем та іншими талановитими письменниками «празької школи».

За своїм духом вічного бунту, заклику до боротьби її поезія нагадує поетичні твори Олега Ольжича. Героїзм як найвища чеснота, як взірць людської гідності, - то визначальний орієнтир її життя і творчості, тісно пов'язаних із боротьбою за національне визволення рідного народу.

Перший ведучий: У вірші «Сучасникам» поетеса звернулася не тільки до сучасників. Можна сказати, що рядки цього твору – моральний заповіт усім нащадкам, яких вона закликає не до словесного марнотратства, а до конкретних дій:

Перший читець : *«Не треба слів! Хай буде тільки діло!
Його роби – спокійний і суворий.
Не плутай душу у горіння тіла,
Сховай свій біль. Зломи раптовий порив».*

Другий ведучий: На одній із вечірок вона знайомиться з Михайлом Телігою, високим вродливим юнаком, який походив з Кубані й був старшиною армії УНР. Знайомство Олени й Михайла переросло в кохання й незабаром вони одружилися. Михайло жив, дихав національною ідеєю, бо наслухався сімейних легенд про свій козацький рід, про переселення предків-запорожців на Тамань у 1792 році. Він чудово грав на бандурі, знав чимало старовинних дум, козацьких пісень. Мріяв, що колись побачить вільною від більшовиків свою Кубань у вільній Україні. Особливо Олені подобалась у виконанні Михайла пісня «Я сьогодні щось довго сумую», яка закінчувалась словами:

*«Вдарить дзвін у велику годину -
Ми завзято підемо всі в бій!
Ти воскреснеш, моя Україно,
В давнім блиску і славі своїй!»*

Олена і Михайло були романтиками з великої літери, їх стосунки були не лише стосунками закоханих, а й стосунками однодумців і відзначалися взаємною повагою.

Перший ведучий: Навчаючись у Празі, О. Теліга розпочинає свою літературну діяльність, її вірші з'являються на сторінках «Літературно-наукового Вістника», інших часописів.

У 1929 році помирає мати Олени, й вона разом з чоловіком переїжджає до Варшави. Закінчується дещо романтичний період студентства й розпочинаються нелегкі емігрантські будні.

У пошуках роботи, засобів до існування О. Теліга не полишає мистецької й громадської праці. У Варшаві знайомиться з Дмитром Донцовим, стає постійним автором його «Вістника» і дуже швидко одним із чільних представників «Вістниківської квадриги», яка у духовному житті української еміграції відігравала провідну роль.

Другий ведучий: Епістолярна спадщина Олени Теліги кількісно невелика. Багато втрачено назавжди. Умови емігрантського життя людей, з якими вона листувалася, переїзд з країни в країну, жорстока війна, підпілля, арешти, руїни – все не сприяло збереженню листів навіть від дуже дорогих людей. Оцінюючи творчий доробок О. Теліги, відомі науковці, дослідники літератури й мистецтва ставлять її в один ряд з Лесею Українкою. Так, Юрій Бойко писав: "Загально характеризуючи світ образів, створених поеткою, доводиться констатувати близькість її до Лесі Українки. Ця близькість впливає головно із спорідненості духового комплексу обох поеток».

(Учні читають вірші «Літо», «Чоловікові»).

Спадщина Олени Теліги вельми значна за своєю сутністю і публіцистичною спрямованістю, характерною для поетів «празької школи».

Перший ведучий: Наприклад, вірш «Вечірня пісня» - це поезія думки, яка відбиває трагізм людської душі: лірична героїня прощається зі своїм коханим, якого вона має зібрати в похід, «коли простори проріже перша сурма». І поцілунок коханої водночас є м'яким і теплим, що може загасити «полум'яне пекло в очах і думках» коханого, і в той же час це непереможна зброя:

Другий читець: *«Тобі ж подарую зброю:*

*Цілунок, гострий, як ніж.
Щоб мав ти в залізнім свисті
Для крику і для мовчань —
Уста рішучі, як вистріл,
Тверді, як лезо меча».*

«Вечірня пісня»

Роль жінки в суспільстві, в житті нації – одна з головних тем лірики О. Теліги. Жінка, на думку поетеси, – це не квола істота, не рабиня, а помічник і надійний тил чоловіка - воїна, це новий тип особистості - вольової і цілісної. Досить цікавим є твір, який Олена Теліга присвятила чоловікам, прагнучи нагадати їм, що бути чоловіком – означає бути, насамперед, борцем, воїном, а

місія жінки – тільки надихати, підтримувати, бути поруч до останнього, а не навпаки: зі списом у руках захищати себе й чоловіка:

Перший читець: *«Гойдайте ж кличний дзвін!*

Крешіть вогонь із кремнів!

Ми ж, радістю життя вас напоївши вцурть,–

Без металевих слів і без зітхань даремних

По ваших же слідах підемо хоч на смерть!

«Мужчинам»

Із вуст людини, яка власним життям і власною смертю підтвердила такі ідеї, ці рядки звучать абсолютно по-особливому.

За своє досить коротке життя Олена Теліга не встигла видати жодної власної збірки, всі вони вийшли після: «На чужині» (1947), збірка «Олена Теліга» (1977), «Дороговказ. Поезії О. Теліги та О. Ольжича» (1994), збірник «О краю мій» (1999), а більша частина її віршів, на жаль, загубилася.

Перший ведучий: В еміграції О.Теліга займається не лише літературною роботою, а й громадським та політичного життя. Вона цікавиться діяльністю Організації Українських Націоналістів (ОУН), яка поступово набирала сили й ставала найвпливовішою громадсько-політичною силою на Західній Україні.

Тим часом Європа жила у передчутті нової світової війни. Після трагедії на Карпатській Україні в Олени Теліги не було жодних сумнівів щодо політики Німеччини і Гітлера відносно України. Якщо війна і мала дати шанс українцям здобути незалежність України, то розраховувати слід було лише на власні сили

У вересні 1939 року німецькі війська окупували Польщу. Вперше О. Теліга безпосередньо зіткнулася з нацизмом. Вона бачила, як на вулицях Варшави німці безкоштовно роздавали їжу і, хоч голоду не було, але поляки не полишали можливості скористатися «щедрістю» окупанта. Це викликало обурення. Рабства Теліги не терпіла.

Другий ведучий: Вирішальну роль у її житті відіграла зустріч у грудні 1939 року з Олегом Ольжичем. До цього вони зустрічалися не один раз. Але ця зустріч була особливою, небуденною, а для О. Теліги такою, що зумовила цілий етап у подальшій долі.

Ольжич на той час вже був відомий не лише як талановитий поет, а передовсім як громадський і політичний діяч, один із керівників націоналістичного руху, заступник Голови Проводу ОУН. За його плечима був досвід революційних боїв за Карпатську Україну, організаційна робота з проведення Другого Великого Збору Українських Націоналістів.

Перший ведучий: Теліга на ту пору була ідейно й світоглядно сформованою постаттю й виявила готовність стати членом ОУН, влитися в організований український націоналістичний рух. Вона готувала ідеологічні й програмові матеріали, які відправлялися на українські землі. Складала тексти листівок, відозв, летючок. Мала публічні, але нелегальні виступи перед членами ОУН, які приходили з України.

В ці роки О.Теліга інтенсивно студіює літературу, яка приходила з радянської України. Вона інтелектуально, морально і творчо готувала себе до повернення на рідну землю.

Другий ведучий: У 1940 році в ОУН стався розкол. Теліга важко переживала розбиття Організації, але залишилася на боці Голови ОУН полковника Андрія Мельника. Тим часом сама ОУН готувалася до війни. Центром підготовки став Краків. Сюди з'їхалися майже всі члени ПУН (Проводу Українських Націоналістів), які розпочали підготовку до повернення в Україну. Провідникові Краєвої Екзекутиви (управи) ОУН Ярославу Гайвасу було доручено підготувати перехідні пункти на річці Сян, через які мали вирушити в Україну похідні групи ОУН, перед якими ставилося завдання активізувати українське життя, розбудувати мережу державних адміністрацій, охоплювати своїми впливами господарське, культурне, церковне життя.

Перед початком німецько-совєтської війни у Кракові відбулося засідання ПУН, де були зроблені організаційні зміни для більш ефективної дії ОУН на українських землях. Зокрема, було утворено Секретаріат ОУН, у склад якого призначено Олега Ольжича, Володимира Мартинця та Зиновія Книша.

Ольжича призначено першим заступником Голови ПУН-ОУН та головою центрального керівництва ОУН на Східні й Осередні Землі України.

(Звучить запис пісні «Ой у лузі червона калина похилилася» Сл. Гр. Труха, муз. Ст. Чарнецького).

Перший ведучий: У липні 1941 року в складі однієї з похідних груп ОУН Олена Теліга разом з Уласом Самчуком перейшла Сян в районі Ярослава і вирушила до Львова. А вже 22 вересня 1941 року вона виїжджає до Рівного, яке було перехідним пунктом у переправі груп на Київ.

22 жовтня О. Теліга прибула до Києва. Так сповнилася її мрія. Вона повернулася до міста своєї юності, столиці України.

У Києві на той час вже працювали українські націоналісти. В різний час і спосіб до столиці прибули Олег Ольжич, Олег Лащенко, Марко Антонович, Іван Ірлявський, Іван Рогач, Олег Штуль, Михайло Михалевич, Микола Кузьмик-Петренко та ін.

Теліга одразу ж береться за організацію літературного життя. Вона стає головою Співки українських письменників. У Києві починає виходити

літературно-мистецький альманах «Літаври» як додаток до газети «Українське Слово», редагований О. Телігою. За короткий час довкола Спілки, «Українського Слова» і «Літаврів» вдалося згуртувати чимало інтелігенції.

Другий ведучий: Вперше за довгі роки більшовицького поневолення у Києві відкрито почали говорити про державність, з'явилася національна символіка, в церквах українською мовою почала правитися Служба Божа.

Велика роль у піднесенні рівня національної свідомості у ті роки належала «Українському Слову», яке виходило накладом 50 тис. примірників й поширювалося далеко за межами Києва. Це видання ні на хвилину не припиняло пропаганди ідеї української державності. А це являло пряму небезпеку для імперіалістичної політики Третього Рейху.

Перший ведучий: Крім того як «Українське Слово», так і «Літаври» широко знайомили своїх читачів з творчістю поетів і письменників, які нещодавно замовчувалися в Україні, оскільки були репресовані або розстріляні. Чи не вперше кияни мали змогу пізнати творчість українських митців еміграції. На шпальтах видань друкувалися твори О.Ольжича, У.Самчука, Л.Мосендза, Є.Маланюка та інших відомих поетів та письменників.

Видання українських націоналістів мали яскраве антимосковське забарвлення. Постійно наголошувалося на відмінності не лише української культури і духовності, але й стилю роботи, поведінки й думки. Були випадки, коли до «Українського Слова» чи «Літаврів» приносили статті, в яких автори славили фюрера і його «новий порядок». Такі статті заверталися і не друкувалися, навіть з огляду на те, що це дуже часто було приводом для доносів у гестапо.

Другий ведучий: Дуже швидко у Києві було зорганізовано мережу професійних, військових і виробничих спілок. Як завершення цього процесу стало створення з ініціативи О. Ольжича Української Національної Ради - національно-представницького органу, який очолив ректор Київської політехніки професор Микола Величківський.

Заходами УНР вдалося налагодити зв'язок з усіма областями України, була відновлена робота Української академії наук, Київського університету, Київського політехнічного інституту, створена мережа початкового і середнього шкільництва. Було відроджено кооперативний рух, зокрема на відтинку споживчої кооперації затверджено статут Всеукраїнської кооперативної спілки. УНРада налагодила регулярну доставку в Київ продуктів харчування. Засновано Український червоний хрест, який опікувався полоненими. Створено Українську церковну раду, представник якої входив до складу УНРади.

Перший ведучий: Вже після ліквідації німцями київської Української Національної Ради нею було підготовлено низку документів, які свідчили про німецькі репресії в Україні. Після війни ці документи було передано до звинувачувальних актів Нюрнберзького процесу. Активність ОУН в Києві довго не могла бути поза увагою німецьких властей.

Київ жив в очікуванні репресій. У першій половині грудня було заарештовано Івана Рогача, Ярослава Оршана-Чемеринського, Миколу Олійника, інших співробітників «Українського Слова». Сам тижневик перестав виходити. Згодом було закрито «Літаври».

Смертельна небезпека нависла над Оленою Телігою. Натомість вона категорично відмовляється покинути місто, а всі свої зусилля сконцентрує на роботі Спілки українських письменників.

Другий ведучий: «Олена Теліга живе мов на Клондайку, - згадував Олег Штуль, соратник О.Ольжича, - Жахливе харчування, в хаті зимно, нема ні води, ні світла. Але поетка щоденно, точно о 9 годині ранку, акуратно зачесана, елегантно вбрана, трясучись від холоду з посинілими пальцями, але з привітною й підбадьорюючою усмішкою - в помешканні Спілки на вулиці Трьохсвятительській».

Це був справжній героїзм, і все для того, щоб дотримати слова своїх засад і продовжувати роботу. Тут виявилася постать Олени Теліги у всій її величі - в житті реалізувала свої засади до останнього».

Неодноразово робилися спроби переконати О. Телігу в необхідності якнайшвидше покинути Київ. Вона категорично відмовлялася.

Відомо також, що у переддень її арешту до Києва повернувся Олег Ольжич, який короткочасно покинув столицю у січні для того, щоб зустрітися з полковником Андрієм Мельником. Він домагався зустрічі з Оленою Телігою, щоб переконати її у необхідності залишити Київ і тим самим врятувати своє життя. Але зустріч так і не відбулася.

Перший ведучий: Вранці 9 лютого 1942 року Олена Теліга пішла до Спілки українських письменників, де вже була засідка гестапо. За годину туди прийшов чоловік - Михайло.

Поетку, разом із чоловіком Михайлом Телігою, редактором Іваном Рогачем і поетом Іваном Ірлявським було розстріляно німецькими фашистами у Бабиному Яру в Києві в двадцятих числах лютого (прийнято вважати 22-го). Розповідають, що у камері, де перебувала О. Теліга перед розстрілом, знайшли напис, зроблений її рукою: *«Тут сиділа і звідти йде на розстріл Олена Теліга»*.

Зверху було викарбувано стилізований під меч тризуб. Кажуть, що один з катів після смерті О. Теліги казав, що не бачив мужчини, щоб так героїчно вмирав, як ця гарна жінка. Свою гарячу смерть Олена напророкувало сама:

Другий читець: *«І в павутинні перехресних барв,
Я палко мрію до самого рання,
Щоб Бог зіслав мені найбільший дар:
Гарячу смерть, не зимне умирання»*

(Звучить запис повстанської пісні «**Чорна вишиванка**»).

Другий ведучий: Доля подарувала цій жінці лише 36 років.

Олена Теліга належала до покоління воїнів. До того покоління, що не тільки красиво жило, але й героїчно вмирало. Її життєвим кредо були слова:

*«Вітрами й сонцем Бог мій шлях намітив,
То там, де треба, - я тверда й сувора.
О, краю мій, моїх ясних привітів
Не діставав від мене жодний ворог»*
«Сучасникам»

Ім'я Олени Теліги навечно вписане в нетлінну Книгу народної пам'яті про великих українців і українок. І нині ми схилиємося у глибокій шані перед життям-подвигом, життям-самопоświęтою великої Українки.

Перший читець: *Зловісний вітер із гірських узбіч -
Вона ж світила з вірою лампаду
У чорну ніч лихого листопаду,
У кийвську кипучо-темну ніч...
І покидала, й знов його зустріла,
Трагічний Київ, ранений в боях...
Яка дорога довга й обважніла,
І смерті згубний і короткий шлях!
Ще вчора переходили загати,
Ясніли вогники з привітних хат,
А нині карка знавіснілий кат -
Тупий і куций німець вузлуватий...
Нічна безодня, яр та безгоміння...
Чи шпиль, чи спад, чи спалах угорі?!
...Зоря погасла, та її проміння
Палахкотить і світить без зорі...*

Микола Щербак «Олена Теліга»

(Звучить запис «**Молитви за Україну**» («Боже великий, єдиний, нам Україну храни» (Слова О. Кониського, музика М. Лисенка).

Твори Олени Теліги

Вибрані твори / О. Теліга; упор. О. Зінкевич. – 2-ге вид., доп. – Київ : Смолоскип, 2008. – 534 с.

Твори / Олена Теліга // Укр. слово: в чотирьох книгах: кн. 2. – Київ: Аконіт, 2003. – С. 726-731.

Збірник / Київ : Вид-во О.Теліги, 1992. – 472 с.

Листи. Спогади / О. Теліга . - Київ : Вид-во ім. О.Теліги, 2003. – 400 с.

Поезії / О. Теліга // Празька поетична школа. Антологія. – Харків, 2004. – С. 159-169.

Література про життя і діяльність Олени Теліги

Бабійчук Т. Душа в червоній амазонці: [сценарій виховного заходу, присвячений великій українці Олені Телізі] / Т. Бабійчук // Укр. мова і література в школі. – 2015. - № 3. – С. 40-44.

Веремійчук О. Київ у житті Олени Теліги / О. Веремійчук // Українське слово. – 2015. - 18-24 лют. - С. 4.

Гінда В. Пуля в рифму / В. Гінда // Кореспондент. – 2012. – № 12. – С. 78-80.

Гоголь Х. Феномен Олени Теліги : виняткова відвага перед смертю, перед ворогом, перед світом / Х. Гоголь // Українське слово. – 2011. – 2 серп. - С. 3.

Жадан Л. Світи в віках божим смолоскипом / Л. Жадан // Позакласний час. – 2009. – № 1-2. – С. 35-39.

Кир'ян Н. Ми не повинні зламатися / Н. Кир'ян // Слово просвіти. – 2011. – 28 лип – 3 серп. – С. 5; № 1-2. – С. 35-39.

Короненко С. Олена Теліга – на телеекрані! / С.Короненко // Літературна Україна. – 2008. – 6 берез. – С. 4.

Кралюк П. Улас Самчук – про Олену Телігу / П. Кралюк // День. – 2012. – 22 лют. – С. 6.

Миронець Н. «Не треба слів. Хай буде тільки діло...»: життєвий і творчий шлях О.Теліги / Н. Миронець // Українська мова й література у сучасній школі. – 2012. – № 9 – С. 23-27.

Миронець Н. Трагічний Київ Олени Теліги / Н.Миронець // Укр. слово. – 2012. – 15-21 лют. – С. 14.

Олена Теліга // Українське Слово. – 2015. – 6-12 трав. (№ 18) – С.11.

Олена Теліга // Видатні постаті в історії України ХХ ст. – К., 2011. – С. 335-337.

Олена Теліга // 100 великих українців. – К., 2010. – С. 429-431.

Сапеляк С. Велика правда Олени Теліги / С. Сапеляк // Літературна Україна. - 2009. – 26 листоп. – С. 7.

Ситник М. Спогади про Олену Телігу / М. Ситник // Українське слово. – 2013. – 24-30 лип. – С. 9.

Теліга Олена (1907-1942) // Українські письменники: біографії, огляди творчості, літературні напрямки і течії, літературознавчий словник. – Київ, 2011. – С. 246-248.

Черкаська Г. Пані у капелюшку / Г.Черкаська // Українське слово. – 2016. – 17-23 лют. – С. 3.

Черкаська Г. Пастка з печаткою Бога / Г.Черкаська // Голос України. – 2015. – 30 лип. – С. 16.

Шпак В. Олена Теліга: життя за Україну / В. Шпак // Українське слово. - 2015. – 20-26 трав. – С. 10.

Інтернет-ресурс

Київські імена. Олена Теліга [Електронний ресурс] – Режим доступу: wasjamilf205DianaWWW / (Дата звернення : 15 червня 2016) – Назва з екрана.

Олена Теліга «Велич особистості» [Електронний ресурс] – Режим доступу : (2015) You Tube [https // www.youtube.com / watch?v=4Qr2kWLgzFO](https://www.youtube.com/watch?v=4Qr2kWLgzFO) / (дата звернення : 15 червня 2016) – Назва з екрана.

Приватний лист світові. Олена Теліга (2007) [Електронний ресурс] – Режим доступу : You Tube [https : // www.youtube. com / watch?v=SVmvKkraina /](https://www.youtube.com/watch?v=SVmvKkraina/) (дата звернення : 15 червня 2016) – Назва з екрана.

З ЛЕГІОНУ БЕЗСМЕРТНИХ

*Сценарій поетичного альбому, присвяченого
110-й річниці від дня народження Олени Теліги*

Автор-укладач

В. В. Потуремець

Редактор

С. В. Сичова

Комп'ютерна верстка

В. Ф. Походун

Відповідальна за випуск

С. В. Сичова

Підписано до друку 26.07.2016. 16 стор. Тираж 3 прим.

Обласна бібліотека для юнацтва імені Олеся Гончара

36039, м. Полтава. вул. Енгельса, 25а

<http://libgonchar.org> E-mail: pobugonchara@ukr.net